

Útmutató

a *Tánc tudományi Tanulmányok* szerzőinek

Betűtípus és bekezdés

A kéziratokat Word fájlokban kérjük, 12 pontos Times New Roman betűvel, A4 oldalmérettel, 2,5 cm-es alsó, felső és oldalmargóval, sorkizárás nélkül. A bekezdések behúzás nélkül kezdődjenek, sortávolságuk legyen 1.0, a bekezdések között ne legyenek üres sorok. Az automatikus elválasztást kapcsoljuk ki.

Szerző és címrendszer

A szöveget a szerző neve kezdje (fokozatjelzés nélkül), majd adjuk meg a szerző affiliációját és e-mail címét. A szerző nevét követi a tanulmány címe. Az alcímet, ha van, kettőspont választja el a főcímtől. Például:

Körtvélyes Géza
Magyar Táncművészeti Egyetem, Táncelméleti Tanszék
kortvelyes.geza@mte.eu

75 éve készült el Bartók Béla partitúrája: *A csodálatos mandarin* újabb változatai

A fejezetek címrendszerét tipográfiai eszközökkel különböztessük meg. A fejezetcímeket félkövérrel, az elsőrendű alcímet dőlt betűvel, a másodrendű alcímet antikvával írjuk, az alábbiak szerint:

Fejezetcím

Elsőrendű alcím

Másodrendű alcím

Illusztrációk és táblázatok

A tanulmányban az illusztrációkat (fotó, kép, grafikon, vonalas rajz, térkép stb., a zenei példák kivételével) nevezzük ábrának, és számozzuk arab számmal. A főszövegben minden illusztrációt, annak számával, említeni kell. Forrásaik feltüntethetők az ábrafelirat részeként, a „Formatting a Research Paper” ajánlását követve például az 1. ábra szerint.¹ Ha számos illusztrációt használunk, forrásadataikat felsorolhatjuk listában, a kézirat végén. A fájlok azonosítója feleljen meg a szövegek közti jelölésnek, például

abra1
abra2

vagy

abra01
abra02,

ha tíznél több illusztrációt használ egy szerző.

¹ Útmutatónk, miként a *Tánc tudományi Tanulmányok*, az MLA hivatkozási rendszerét követi. Az Útmutatóban megjelenő források – mint amilyen például a „Formatting a Research Paper” – azonosítási konvencióit „A szövegek közti hivatkozások” fejezetben ismertetjük.

1. ábra. Justus van der Nypoort Varano váráról készített rézkarcának részlete; *Ertz-Hertzogliche Handgriffe...* írta Anton Ernst Burckhard von Birckenstein, Koppmayer, Augsburg, 1697, p. 98.

A zenei illusztrációkat kottapéldának nevezzük:

1. kottapélda. Járdányi Pál: Concertino hegedűre és vonószzenekarra (307–312. ütem).

Az illusztrációkat külön fájlként is kérjük elküldeni, min. 300, max. 600 dpx felbontásban, *tif* formátumban, a vonalas rajzok (grafikonok, notációk) érkezhettek Adobe Illustrator (*ai*) formában.

A táblázatokat szintén arab számmal számozzuk, minden táblázat kapjon címet. Az idézett táblázatoknál tüntessük fel azok forrását.

A más forrásból átvett illusztrációk és táblázatok közölhetőségéért a kéziratok szerzői felelnek.

A források leírása

A *Táncstudományi Tanulmányok* az *MLA Handbook* nyolcadik kiadása szerinti forrásleírási és hivatkozási rendszert használja. A jelen útmutató „Példák” fejezetében adunk néhány egyszerű mintát a forrásleírás szintaktikájára. Az összetettebb esetek megoldására érdemes a fent említett kézikönyvet, a Fügedi János által összeállított *Forrásleírás a digitális korban: Az MLA-ajánlás* című kötetet, vagy az *Ask the MLA* internetes fórumot használni.

A forrásjegyzék összeállítása

A forrásjegyzékben a hivatkozott műveket a szerzők neve, ha nincs szerző, a művek címei szerint rendezzük ábécésorrendbe, függő behúzással. Ha ugyanazon szerzőtől több művet idéztünk, a műveket címeik ábécérendjében tüntessük fel. A szerző nevét csak az első múnél írjuk ki, a további tételeknél a nevet helyettesítsük három nagyköötőjellel (vagy kvirtmínusszal, a Wordben Alt 0151 kombinációval jeleníthető meg). A hármas nagyköötőjelsor nem helyettesítheti a nevet, ha a szerző többszerzős mű társszerzője. Például:

Martin György. *A magyar körtánc és európai rokonsága*. Akadémiai Kiadó, 1979.
———. *A magyar nép táncai*. Corvina Kiadó, 1974.
———, szerkesztő. *Magyar néptáncagyományok*. Második kiadás, Planétás Kiadó, 1995.
Martin György és Takács András. *Mátyusföldi népi táncok*. Madách Könyv- és Lapkiadó, 1981.

A fenti példákban alkalmazott, MLA-ajánlás szerinti formátumok (írásjelek, tipográfia, adat-sorrend) használatát „A forrásleírás elvei” fejezetben részletezzük.

A szövegekői hivatkozások

Minden szöveg közben említett műről leírást kell adni a forrásjegyzékben. Az olvashatóság érdekében az MLA-stílus nem lábjegyzetben, hanem a főszöveg közben, a lehető legkevesebb forrásadattal adja meg az idézett szövegek vagy gondolatok forrását.

A szerzők nevének első említésekor írjuk ki a teljes nevet. Az első említés után azonban, miként az alábbi példában is, a teljes nevet már ne, csak a vezetéknevet használjuk. A mondatok végén hivatkozásként, zárójelben, elegendő csupán az oldalszámot feltüntetni, ha a szerzőktől csak egyetlen művet idézünk. Nevük alapján a művet a forrásjegyzékben megtaláljuk.

A néptánc szerkezeti kutatásáról írt összefoglalójában Anca Giurchescu és Eva Kröschlova megállapította, hogy az elemző munkák elsősorban a táncmotívumok meghatározására törekedtek (28–30). Giurchescu és Kröschlova a népzene tudományt, valamint az etnolingvisztikát jelölte meg olyan diszciplínaként, amely ösztönzőleg hatott arra, hogy a tánc kutatás saját módszerét megtalálja (25).

Forrásjegyzék

Giurchescu, Anca és Eva Kröschlova. „Theory and Method of Dance Form Analysis: Revised version of the ICM Study Group on Ethnochoreology collective work: Foundation for Folk Dance Structure and Form Analysis (1962–1976).” *Dance Structures*, szerkesztette Adrienne L. Kaepler és Elsie Ivanchich Dunin, Akadémiai Kiadó, 2007, pp. 21–52.

Ha egy szöveg közben említett szerző több művéből is használunk fel gondolatokat, a művek megkülönböztetése érdekében fel kell tüntetnünk a forrás címét. Használjuk ugyanazon tipográfiai formákat (dőlt betű, idézőjel stb.), mint a források listájában.

Richardson azt állítja, hogy mivel írásainkat tapasztalataink és konstrukcióink határozzák meg, egyetlen adat sem semleges (*Writing Strategies* 25). Ezért, szemlélete szerint, fontos, hogy a szöveg írójának szubjektivitása látható legyen és mutassa meg, hogy az egyéni kutatói vélemény miként jelenik meg a szövegben. [...] Amikor a kutató személye rejtett, állítja Richardson, az objektivitás mítoszát tartják fenn („The Collective Story” 202).

Irodalom

- Richardson, Laurel. "The Collective Story: Postmodernism and the Writing of Sociology." *Sociological Focus*, 21. évf., 1988, pp. 199–208.
- . *Writing Strategies: Reaching Diverse Audiences*. Sage, 1990. Qualitative Research Methods Series 21.

Ha idézskor a főszövegben nem említjük a szerzőt, akkor hivatkozásként nevét és az idézet helyének oldalszámát adjuk meg. A zárójeles hivatkozás a mondat része, a pont a zárójelet követi.

A mozgalom, miként az egyik alapító megfogalmazza, a testvériség gyakorlati tanait a tudomány elméleti eszközeivel terjesztő, emberbaráti eszméket megvalósító szervezet (Blavatsky 18).

Irodalom

- Blavatsky, Helena Petrovna. *Der Schlüssel zur Theosophie: Erklärung der Ethik, Wissenschaft und Philosophie*. Fordította Eduard Herrmann, Friedrich Verlag, 1893.

Az alábbi szövegrészlet két gondolatot idéz ugyanazon szerző különböző műveiből úgy, hogy a szerzőt nem említi. A fenti két adat (a szerző neve és az oldalszám) mellett ekkor meg kell adni az idézett művek címét is. A címeket rövidíthetjük.

Az Egyesült Államokban a 19. század második felében több mint 600 különböző, többnyire vallási alapon létrejött kommuna létezett, amelyekben, mintegy 100 000 ember élt és dolgozott (Skiera, „Az életreform mozgalmak” 14). [...] Az életreform retorikájának szuggesztív képei között ott találhatók az életre leselkedő, egyre nagyobb veszélyekről szóló apokaliptikus látomások, továbbá a természeti környezet megmentésének vágya is (Skiera, *Reformpädagogik* 77–80).

Irodalom

- Skiera, Ehrenhard. „Az életreform mozgalmak és a reformpedagógia kapcsolata.” *Életreform és reformpedagógia: Nemzetközi törekvések magyar pedagógiai recepciója*, szerkesztette Németh András, Mikonya György és Ehrenhard Skiera, Gondolat Kiadó, 2004, pp. 12–23.
- . *Reformpädagogik in Geschichte und Gegenwart: Eine kritische Einführung*. Oldenbourg Verlag, 2003.

Ugyanazon műből több eltérő oldalra hivatkozáskor az oldalszámokat vesszővel választjuk el.

A 25. ábrán látható glissade lejegyzésében ugyancsak negyed és nyolcad zenei terjedelmű mozdulatok lejegyzését találjuk, amelyben valamennyi érintést jelölő irányjel felezi a mérő értékét (Hutchinson 123, 143).

Irodalom

- Hutchinson, Ann. *Labanotation*. New Directions, 1954.

A főszövegbe illesztett, szó szerinti, rövidebb idézeteket idézőjelbe tesszük.

„Adjátok meg a bücsületet a vidéki legényeknek!” hívja fel társainak figyelmét a táncos vendéglátás kötelezettségeire Kriza János egyik adatközlője valamikor az 1800-as évek közepén (295).

Irodalom

- Kriza János. *Vadrózsák*. Kriterion Könyvkiadó, 1975.

A négy sort meghaladó idézetet írjuk új bekezdésbe, és behúzással különböztessük meg a főszövegtől. Az idézőjelet ilyenkor hagyjuk el, az idézet helyét (az oldalszámot) a szöveget záró pont után, zárójelben tüntessük fel. Az idézetből kihagyott részt jelöljük szögletes zárójelbe tett három ponttal.

Ezeknek a gondolatoknak hatása érezhető a 20. század elejének jelentős magyar színházi és bábrendezőjének, Németh Antalnak „A bábjátékos művészete” című írásában:

Azt hiszem, nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a bábozás ős mintaképe nem a reális élet embermozgása volt, hanem a valóságon túlemelkedő táncmozgás. [...] Ez érthető is: a táncmozgás kifejezőbb, és művészibben kifejező, mint a reális életmozdulat, tehát a bábu, ha erőteljes, életszerű hatást akar elérni, szükségszerűen találkozik mozgásában a táncszerűvel. Ez természetesen elsősorban a vajang-rendszerrel mozgatott bábukra és a marionettekre vonatkozik. (224)

Irodalom

Németh Antal. „A bábjátékos művészete.” *Új színházat! Tanulmányok*, írta Németh Antal, szerkesztette Koltai Tamás, Múzsák Közművelődési Kiadó, 1988, pp. 216–225.

Ha szövegünkben összefoglalóan utalunk több szerzőre, a zárójelben feltüntetett forrásokat pontos vesszővel válasszuk el egymástól. Az alábbi szövegrészlet második forrásánál a rövidített címet is feltüntettük, mert a forrásjegyzék az idézett szerzőtől több művet is tartalmaz.

A szabad testmozgás jegyében megalakuló turisztikai és sportmozgalmak ekkor már számos torna-, sport- és játéktérrel, illetve sportlétesítménnyel rendelkeztek, amelyekben az egyes irányzatok követői megvalósíthatták a „természetes módon ápolt”, a levegőn és a fényben mozgó test mindkét nemre egyaránt érvényes ideálját (Fischer-Lichte 222; Németh, „A reformpedagógia ...” 33).

Irodalom

Fischer-Lichte, Erika. „A Másik teste – a Másik tekintete: Exhibicionizmus, látnivágyás és voyeurizmus a 19. és 20. század fordulóján.” *Határátlépések: Kulturális terek reprezentációi*, szerkesztette Csúri Károly, Gondolat Kiadó, 2009, pp. 216–240.

Németh András. *A reformpedagógia múltja és jelene*. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996.

———. „A reformpedagógia és az életreform mozgalmak kapcsolata.” *Perspektívák az új évezredben a táncművészetben, a táncpedagógiában és a tánc kutatásban*, szerkesztette Bolvári-Takács Gábor et al., Magyar Táncművészeti Főiskola, 2011, pp. 29–39.

Mozgóképen, hangfelvételen rögzített előadás vagy interjú részletét időkóddal azonosítjuk. Az időkódot óra:perc:másodperc, rövid klipeknél perc:másodperc formátumban adjuk meg.

Leonard Bernstein oktatását megfigyelve le kellett írniuk a karmesteri pálca mozgásának ritmusát. A filmrészleten Bernstein a 4/4-es ütem vezényletésének mozdulatait ismertette (*The Art of Conducting*, 0:12:40–0:12:45).

Forrásjegyzék

The Art of Conducting. Vezényelt Leonard Bernstein. *Omnibus*, CBS Television Network, 1955. december 4. Nihon Monitor Co. / Dreamlife Enterprise, 1990. NTSC DVD.

Egyéb formai javaslatok

Kerüljük el az idézőjelen belüli idézőjelet. Ha a citált szöveg szerzője idézőjelet használt, helyettesítsük lúdlábbal (» «).

A Judy Van Zile vezette kutatócsoport úgy vélte, hogy a vizsgálódásuk tárgyául választott délnyugat-indiai tánc „a »kontraszt tánca«, amelyben a komponensek igen magas fokon szerveződnek” (Bartenieff et al. 9).

Irodalom

Bartenieff, Ingard, et al. „The Potential of Movement Analysis as a Research Tool: A Preliminary Analysis.” *Dance Research Journal*, 16. évf., 1. szám, 1984, pp. 3–26.

Az idézőjelbe tett műcímekben megjelenő idézőjelet szintén helyettesítsük lúdlábbal.

Gentry, Eve. 1992. „The »Original« Hanya Holm Company.” *Choreography and Dance*, 2. évf., 2. szám, pp. 9–40.

Ha egy kettőspontot követő szöveglista a mondatunk része, a felsorolás tételeit kezdjük kisbetűvel és pontos vesszővel válasszuk el egymástól. A listát végül pont zárja.

A testkultúra-mozgalmon belül négy nagyobb áramlatot lehet elméletileg elkülöníteni:

1. ritmusmozgalom;
2. ázsiai testgyakorlatok;
3. fény- és levegőmozgalom;
4. fitness- és body building mozgalom.

A forrásleírás elvei

Minden forrást szerzővel és címmel azonosítunk. Az önálló művek (könyv, folyóirat, koreográfia, színdarab, adatbázis, honlap stb.) címét dőlt betűvel, a folyóiratban vagy szerkesztett kötetben megjelent tanulmányok címeit idézőjelbe tett álló betűvel írjuk. A cím nélküli dokumentumokat (például levelek, interjúk, plakátok) csak leírjuk, a leírást nem kurziváljuk és idézőjelbe sem tesszük.

A 2. ábra az MLA-stílus forrásleírási sablonja. A sablon használatának példaként egy olyan tanulmány forrásleírását adtuk meg, amelyet egy többkötetes mű eltérő címmel megjelent egyik gyűjteményes kötetében adtak közre.

Martin György. „A néptáncok elemzése és rendszerezése.” *Népzene, néptánc, népi játék*, szerkesztette Hoppál Mihály, pp. 189–194. *Magyar Néprajz*, főszerkesztő Dömötör Tekla, 6. kötet, Akadémiai Kiadó, 1990.

A szerzőt, a címet és a művek „tárolóinak” leírását pontok határolják. A tanulmányt itt a *Népzene, néptánc, népi játék* című gyűjteményes kötet tárolja, amelynek közreműködője a szerkesztő. A tanulmány lelőhelye a kötetben belüli oldalszám. Tároló lehet még folyóirat vagy internetes platform, archívum, DVD stb., nevét mindig dőlt betűvel írjuk. A kötet tárolója a sorozat (*Magyar Néprajz*), itt jelenik meg a kötet száma, a kiadó és a kiadás évszáma. A kiadás helye elhagyható; ha meg kívánjuk adni, a kiadó neve előtt tüntessük fel.

A közreműködők szerepét (például szerkesztette, fordította, lejegyezte) és a kiadásjelzeteket (például kiadási változat, évfolyam, szám, dátum) az idegen nyelvű források leírásakor is magyarul tüntessük fel, a központosítást pedig a magyar helyesírás szabályai szerint használjuk.

1	Szerző.	Martin György.
2	Cím.	„A néptáncok elemzése és rendszerezése.”
1. Tároló		
3	A tároló neve,	Népzene, néptánc, népi játék,
4	közreműködők,	szerkesztette Hoppál Mihály,
5	kiadás,	
6	szám,	
7	kiadó,	
8	a kiadás éve,	
9	előhely.	pp. 189-194.
2. Tároló		
3	A tároló neve,	Magyar Néprajz,
4	közreműködők,	főszerkesztő Dömötör Tekla,
5	kiadás,	
6	szám,	6. kötet,
7	kiadó,	Akadémiai Kiadó,
8	a kiadás éve,	1990.
9	előhely.	

2. ábra

Példák

Könyv (írjuk ki a szerzők teljes nevét):

Bartók Béla. *A magyar népzene*. Rózsavölgyi és Társa, 1924.

Royce, Anya Peterson. *The Anthropology of Dance*. Indiana University Press, 1980.

Kötet közreműködővel:

Lábán Rudolf. *Táncnak szentelt élet*. Fordította Nagy Borbála, szerkesztette Fuchs Livia, L'Harmattan Kiadó, 2009.

Többszerzős kötet:

Halmos István, Lányi Ágoston és Pesovár Ernő. *Vas megye tánc- és zenei hagyománya*. Szombathelyi Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, 1988.

Szerkesztett kötet:

Gunda Béla, szerkesztő. *Emlékkönyv Kodály Zoltán hatvanadik születésnapjára*. Magyar Néprajzi Társaság, 1943.

Többkötetes mű (a kötetek számát kiegészítő információként az adatsor végén tüntetjük fel):

Karjalainen, Kustaa Fredrik, Oskar Hackman és Arno Bussenius. *Die Religion der Jugra-Völker*. Suomalainen Tiedeakatemia, 1921–1927. 3 kötet.

Többkötetes mű egy kötete, eltérő címmel:

Hoppál Mihály, szerkesztő. *Népzene, néptánc, népi játék*. A szerkesztő munkatársa Niedermüller Péter és Tátrai Zsuzsa. *Magyar Néprajz*, főszerkesztő Dömötör Tekla, 6. kötet, Akadémiai Kiadó, 1990.

Kötet könyvsorozatban (a sorozatnév is kiegészítő információ):

Hutchinson Guest, Ann és Joukje Kolff. *Spatial Variations*. London, Dance Books, 2002. Advanced Labanotation 9.

Kötet szerző nélkül:

The Bournonville Heritage. Rekonstruálta Knud Arne Jürgensen, lejegyezte Ann Hutchinson Guest, közreműködött Marion Bastien, Dance Books, 1990.

Tanulmány folyóiratban:

Kodály Zoltán. „Népköltészet és népzene: Pótlék a zaborvidéki népszokásokhoz.” *Ethnographia*, 24. évf., 6. szám, 1913, pp. 357–361.

Tanulmány szerkesztett kötetben (a tanulmány tárolója a folyóirat):

McNamara, Joann. „Dance in the Hermeneutic Circle.” *Researching Dance: Evolving Modes of Enquiry*, szerkesztette Sondra Horton Fraleigh és Penelope Hanstein, University of Pittsburgh Press, 1999, pp. 162–187.

Tanulmány többkötetes műben (a tanulmány tárolója a gyűjteményes kötet; a szögletes zárójelbe tett évszám hozzáadott információ, a kötetben nem szerepel):

Borbély Jolán. „Lakócsa táncai.” *Sokszínű hagyományunkból*, szerkesztette Lányi Ágoston és Olsvai Imre, 1. kötet, Népművelési Propaganda Iroda, [1973], pp. 13–73.

Tanulmány internetes oldalon (a tanulmány tárolója az internetes oldal):

Ebert, Robert. „Swing Time.” *Great Movies*, 1998. február 15., www.rogerebert.com/reviews/great-movie-swingtime-1936.

Három vagy több szerző:

Dóka Krisztina et al. „Az MTA BTK Zenetudományi Intézet Néptánc Archivuma.” *Zenetudományi Dolgozatok 1978–2012: 35 éves jubileumi kötet*, szerkesztette Kiss Gábor, MTA BTK Zenetudományi Intézet, 2014, pp. 195–210.

Lexikoncímű szó:

„Csalogatás.” Írta Pesovár Ernő. *Magyar néprajzi lexikon*, 1. kötet, Akadémiai Kiadó, 1977, p. 446. *Magyar Elektronikus Könyvtár*, mek.niif.hu/02100/021115/html/1-1195.html.

Disszertáció:

Varga Sándor. *Változások egy mezősi falu XX. századi tánc kultúrájában*. 2012. Eötvös Loránd Tudományegyetem, PhD-disszertáció.

Kézirat (a szögletes zárójelbe tett címfordítás hozzáadott információ):

Knust, Albrecht. „Vorschläge zur Notierung von Gruppenbewegungen mittels der Kinetographie Laban“ [„Javaslat a csoportmozgások lejegyzésére Lábánkinetográfiával”]. 1931. Stencilezett kézirat.

Cím nélküli dokumentum (a cím helyén a forrás leírása áll):

Kodály Zoltán. 1948. Jegyzet Thomas Mann Doktor Faustus című regényéről. Kodály Archivum. Kézirat.

Interjú (cím nélküli dokumentum, a cím helyén a forrás leírása áll):

Kürti László. Interjú Martin Györggyel. 1982. június 11., a felvételkészítő tulajdonában. Hangfelvétel.

Koreográfia (az ősbemutató adataival; más előadást a vonatkozó adatokkal kell leírni):

Milloss Aurél. *A csodálatos mandarin*. Zenéjét szerezte Bartók Béla, vezényelt Ferencsik János, előadta a Corpo di Ballo del Teatro alla Scala, 1942. október 12., Teatro alla Scala.

Zenemű (az ősbemutató adataival; más előadást a vonatkozó adatokkal kell leírni):

Erkel Ferenc. *Bánk bán*. Szövegét írta Egressy Benjámin, vezényelt Erkel Ferenc, 1861. március 9., Nemzeti Színház.

Kiállítás:

Mozdulat: A magyar mozdulatművészet története és kapcsolatai 1902–1950 között. Rendezte Vincze Gabriella, közreműködött az Orkesztika Alapítvány Mozdulatművészeti Gyűjteménye, 2012. június 29. – szeptember 9., Iparművészeti Múzeum, Budapest.

Film:

All That Jazz. Rendezte Robert Louis Fosse, Columbia Pictures / Twentieth Century Fox, 1979.

Archivált táncfelvétel:

Legényes. Előadta Mátyás István „Mundruc”, 1941. október 12., gyűjtötte Molnár István, BTK Zenetudományi Intézet Néptánc Archívum, Ft.8.1c. Filmfelvétel.

Koreográfia-kiadvány:

Balanchine, George. *Orpheus*. Előadta a New York City Ballet, 1960. március 10. *Balanchine: New York City Ballet in Montreal*, 1. lemez, Video Artists International, 2014. NTSC DVD.

Felhasznált források

Ask the MLA. *The MLA Style Center*, style.mla.org/category/ask-themla/.

„Formatting a Research Paper.” *The MLA Style Center*, style.mla.org/formatting-papers/#tablesandillustrations.

Fügedi János. *Forrásleírás a digitális korban: Az MLA-ajánlás*. Magyar Táncművészeti

Egyetem, 2019. *Néptánc Tudástár*, db.zti.hu/neptanc_tudastar/pdf/biblio/101878.pdf.

MLA Handbook. Nyolcadik kiadás, Modern Language Association of America, 2016.